Svanemerking av

Dagligvarebutikker

Versjon 3.0 • - Høringsforslag

Nordisk Miljømerking

Innhold

Hva er en svanemerket dagligvarebutikk? 4

Hvorfor velge svanemerking? 4

Hva kan svanemerkes? 4

Hvordan søker man? 5

Hva kreves for å bli svanemerket? 6

1 Generelt 8
2 Opprettholdelse av svanelisensen 9
3 Sortiment 9
4 Energi 12
5 Avfall 14
6 Butikkens bruk av varer og tjenester 16
7 Overordnet 17

Markedsføring 18

Svanemerkets utforming 18

Hvor lenge gjelder lisensen? 18

Nye kriterier 19

Definisjoner og forklaringer 20

Bilaga 1 Liste over varer som regnes som forbruksartikler
Bilaga 2 Nordisk Miljømerkings retningslinjer for standard og sertifiseringssystem for fisk og skalldyr
Bilaga 3 Beskrivelse av energiverktøyet og hvordan energiindex beregnes

079 Dagligvarebutikker, versjon 3.0,

Adresser

Nordisk Ministerråd besluttet i 1989 å innføre en frivillig offisiell miljømerking, Svanen. Nedenstående organisasjoner/foretak driver Svanemerkingen på oppdrag av respektive lands regjering. For mer informasjon se web sidene:

Danmark
Miljømærkning Danmark
Fonden Dansk Standard
Portland Towers
Göteborg Plads 1
DK-2150 Nordhavn
Tel: +45 72 300 450
Fax: + 45 72 300 451
info@ecolabel.dk
www.ecolabel.dk

Finland
Miljömärkning Finland
Box 489
FI-00101 Helsingfors
Tel: +358 9 61 22 50 00
joutsen@ecolabel.fi
www.ecolabel.fi

Island
Norræn Umhverfismerking á Íslandi
Umhverfisstofnun
Suδurlandsbraut 24
IS-108 Reykjavik
Tel: +354 591 20 00
Fax: +354 591 20 20
svanurinn@ust.is
www.svanurinn.is

Norge
Miljømerking
Henrik Ibsens gate 20
NO-0255 Oslo
Tel: +47 24 14 46 00
info@svanemerket.no
www.svanemerket.no

Sverige
Miljömärkning Sverige AB
Box 38114
SE-100 64 Stockholm
Tel: +46 8 55 55 24 00
svanen@svanen.se
www.svanen.se

Dette dokument kan bare kopieres i sin helhet og uten noen form for endring.

Sitat kan benyttes hvis opphavsmannen Nordisk Miljømerking nevnes.

Hva er en svanemerket dagligvarebutikk?

En svanemerket dagligvarebutikk har et helhetsorientert syn på sitt miljøarbeid. Det handler om alt fra butikkens sortiment og energiforbruk til hvor effektivt butikken sorterer avfall og arbeider med sitt matsvinn.

En svanemerket butikk:

- Har et utvalg av miljømerkede og økologiske varer
- Drives energieffektivt for å minimere klimapåvirkningen
- Har fokus på avfallssortering og på minimere matsvinn for å spare jordens ressurser.

Hvorfor velge svanemerking?

- Dagligvarebutikken kan bruke varemerket Svanen i sin markedsføring. Svanemerket har høy troverdighet og er meget godt kjent i Norden.
- Svanemerket er en kostnadseffektiv og enkelt måte for dagligvarebutikken å kommunisere sitt miljøarbeid og miljøengasjement til kunder og leverandører.
- En miljøtilpasset virksomhet har oftere lavere kostnader pga for eksempel redusert energiforbruk og avfall.
- En mer miljøtilpasset drift forbereder dagligvarebutikken på fremtidige miljøkrav.
- Miljøspørsmål er komplekse og det kan ta lang tid å sette seg inn i spesifikke problemstillinger. Svanemerkingen kan ses som en guide til dette arbeidet.

Hva kan svanemerkes?

Butikker som har et bredt sortiment innom flere varegrupper og selger minst 50 % dagligvarer kan svanemerke seg. Dagligvarebutikken kan være en enkeltstående butikk, del av en større kjede eller en internettbutikk.

Butikkjeder kan søke om kjedelisens for sin virksomhet. En kjede er i denne sammenheng definert som en gruppe butikker med samme konsept/navn/brand som i markedsføringssammenheng skiller seg fra eventuelle andre deler av et butikksamarbeid. De enkelte butikkene i en kjede skal ha:

1. et samarbeid om innkjøp
2. felles avtale mellom butikkene om oppfyllelse av Svanens krav
3. felles registrering av data relevant for kriteriene

En butikkjede må bestå av minst 5 butikker.

Butikkjeder kan markedsføre seg som svanemerket butikkjede dersom minst 90 % av butikkjedens butikker inngår i lisensen. Kun de butikker som inngår i kjedelisensen kan markedsføre seg som svanemerket butikk. Butikkjeder der mindre enn 90 % av butikkene

inngår i lisensen kan markedsføre den enkelte butikk som svanemerket, men kan ikke kalles seg en svanemerket butikkjede.

Internettbutikker som har flere lokasjoner for lagring og plukking av varer, og som vil markedsføre hele sin virksomhet som svanemerket, må søke som en kjede uansett antall enheter. Virksomheter som er en kombinasjon av butikk og internettbutikk må søke om Svanen for alle deler av virksomheten dersom de markedsføres som en enhet.

Internettbutikker som benytter underleverandører i forbindelse med lagring og plukking av varer kan svanemerke seg dersom underleverandøren er svanemerket. Dersom varene er innom flere aktører for lagring før de plukkes, så er det det siste lageret der plukkingen skjer som skal inkluderes i lisensen.

Hvordan søker man?

Svanens elektroniske søknadsguide for butikker brukes for i første omgang å opprette en søknad om bruk av Svanemerket, deretter for å dokumentere Svanens krav. Søker registrerer seg som kunde, og må i den forbindelse gi en rekke opplysninger om sin virksomhet. Eksempler på dette er virksomhetens omsetning, organisasjonsnummer, eventuell kjedetilhørighet og kontaktperson mot Svanen.

Søker får deretter tildelt et brukernavn og et passord til Svanens elektroniske søknadsguide. Tilgangen vil i første omgang være tidsbegrenset. Når lisensen så er innvilget, forlenges tilgangen ut lisensens gyldighetstid. Den elektroniske søknadsguiden benyttes så videre av lisensinnehaver i forbindelse med årlig rapportering og internkontroll.

Virksomheter i flere land

Virksomheter med aktivitet i flere land må sende inn separate søknader til den nasjonale miljømerkingsorganisasjon i de land der de ønsker å markedsføre seg med Svanen. Dette gjelder ikke internettbutikker som i utgangspunktet er etablert i kun ett land, men som har noe salg over landegrensen.

Ulike typer butikker

Ulike typer butikker kan svanemerkes etter disse kriteriene - se avsnittet "Hva kan svanemerkes" ovenfor. I kravene i dette dokumentet vil det fremgå av teksten om det er spesielle hensyn som gjelder en eller flere typer butikk. Dersom ordet "butikk" benyttes, skal det tolkes som at formuleringen gjelder samtlige søkere.

Ulike typer krav

Kriteriene for dagligvarebutikker består av en kombinasjon av obligatoriske krav og poengkrav. De obligatoriske kravene markeres O + nummer og skal alltid oppfylles.

Poengkravene markeres P + nummer og for hvert poengkrav som oppfylles gis et antall poeng. Poengene regnes sammen og for at lisens skal oppnås må en viss poengsum oppfylles.

Symboler i teksten

For hvert krav er det beskrevet hvordan kravet skal dokumenteres. Det finns også ulike symboler som brukes for å lette arbeidet. Symbolene er:

✉ Send inn

Kontroll

Det gjennomføres kontroller av svanemerkede butikker. Enkeltstående butikker vil minst ha ett kontrollbesøk i sin lisensperiode.

For butikker som er en del av en kjede vil også ha kontrollbesøk. Nordisk Miljømerking avgjør hvilke butikker som besøkes når.

Underlag for beregninger, originalen til innsendte dokumenter, måleprotokoller, innkjøpsstatistikk og liknende skal da kunne fremvises.

Ansvar og forpliktelser

Nordisk Miljømerking kan etterspørre mer informasjon enn det som er beskrevet i dokumentasjonskravene. Lisensinnehaver er forpliktet til å kunne oppvise dokumentasjon som underbygger opplysningene i forbindelse med kontrollbesøk og årlig rapportering.

Butikken har ansvar for å sikre at kravene overholdes i hele lisensens gyldighetstid. Butikken skal kontakte Nordisk Miljømerking omgående dersom det oppdages avvik.

Nordisk Miljømerking kan trekke lisensen ved avvik som oppdages i forbindelse med rapportering eller kontroll. Manglende rapportering innenfor fristen ansees å være et avvik.

Kostnader

For informasjon om kostnader for denne produktgruppen henvises det til respektive lands hjemmeside - se adresser på side 2.

Spørsmål

Mer informasjon og hjelp ved søknad kan fås på de respektive lands hjemmesider eller ved å kontakte de ulike lands nasjonale miljømerkingsorganisasjoner - se adresser på side 2.

Hva kreves for å bli svanemerket?

For å få Svanelisens kreves at:

- Samtlige obligatoriske krav oppfylles. Islandske dagligvarebutikker har unntak for kravene O5, O6, O7 og O11.
- Minst 25 poeng av totalt 60 poeng må oppnås.

Tabellen under gir en oversikt over hvilke obligatoriske krav og hvilke poengkrav Svanen stiller til en dagligvarebutikk/dagligvarekjede.

Krav-nummer	Krav	Antall poeng	Kommentar
Obligatoriske krav			
O1	Andel dagligvare av total omsetning		
O2	Sortimentsbredde		
O3	Årlig rapportering		
O4	Ansvarlige personer		
O5	Salg av økologisk mat og drikke og produkter fra bærekraftig fiske		Kravet er ikke obligatorisk for butikker på Island.
O6	Salg av miljømerkede forbruksartikler		Kravet er ikke obligatorisk for butikker på Island.
O7	Salg av miljømerkede spesialprodukter		Kravet gjelder for butikker med en omsetning av spesialprodukter på mer enn 10% av total omsetning. Kravet er ikke obligatorisk for butikker på Island.
O8	Index for energi-effektivitet		
O9	Restavfall		
O10	Matsvinn		
O11	Miljømerkede forbruksartikler og tjenester		Kravet er ikke obligatorisk for butikker på Island.
O12	Butikkens totale poengsum		
Poengkrav			
P1	Høyt salg av økologiske produkter og produkter fra bærekraftig fiske	10	
P2	Høyt salg av miljømerkede forbruksartikler	10	
P3	God energieffektivitet	20	
P4	Lite restavfall	8	
P5	Avfallssortering	2	
P6	Lite matsvinn	10	

1 Generelt

O1 Andel dagligvare av total omsetning

Virksomheten som søker om lisens skal ha en omsetning av dagligvarer som utgjør mer enn 50 % av virksomhetens totale omsetning.

Butikkjeder skal oppfylle kravet på kjedenivå. Det innebærer at andelen dagligvare av total omsetning skal beregnes for kjeden som helhet.

Dagligvarer er i denne sammenheng definert som varer som er forventet å konsumeres eller brukes opp innen en begrenset tid. En dagligvare kan være enten mat/drikke eller en forbruksartikkel. En liste over hvilke varer som regnes som forbrukesartikler er gitt i bilag 1 i dette dokumentet. Noen eksempler er husholdningspapir, rengjøringsmidler og hygieneartikler.

✉ Oppgi virksomhetens totale omsetning av dagligvarer eksklusiv moms i Svanens elektroniske søknadsguide. Utgå fra de siste 12 måneders salgsstatistikk.

O2 Sortimentsbredde

Dagligvarebutikken skal selge dagligvarer innenfor minst 10 av produktkategoriene i tabellen under.

Butikkjeder skal oppfylle kravet for samtlige enheter som inngår i lisensen. Det kan enten gjøres ved at kjedens butikker selger varer innenfor samme kategorier, eller ved at butikkene i kjeden har en felles avtale om å selge varer innenfor minst 10 kategorier og der disse kan variere fra en butikk til en annen.

	Produktkategorier med eksempler på varer
1	Frukt og grønt inkl. ferske urter og krydder
2	Kjøtt og fisk - ferskt/konservert: Rene kjøtt- og fiskeprodukter, kjøtt- og fiskeboller, kjøtt- og fiskekaker, pølser, konservert sild, fersk pasta Ferdigmat: Ertesuppe, grøt, pannekaker
3	Pålegg: Ost, tofu, sylte, leverpostei, skinke, pølse, kryddersmør, kaviar
4	Meieri: Melk, rømme, syrnede melkeprodukter, yoghurt, fløte, creme fraiche, smør, egg og juice
5	Bakervarer: Ferske brød, knekkebrød, kjeks, kaker, strøbrød
6	Drikke: Øl, brus, mineralvann saft, soya- ris- og havredrikk
7	Kaffe, te, kakao
8	Konserver på glass, boks og papp, krydder, tørrhalvfabrikat
9	Barnemat inkl. grøt, velling, mellommåltider og drikke
10	Korn- og bakervarer: Gryn, mel, ris, pasta, quinoa, couscous, frokostblandinger, sukker, melis, sirup, honning, vaniljesukker, nøtter, tørket frukt
11	Sjokolade, godteri, snacksnøtter og potetchips
12	Frysevarer: Grønnsaker, fisk, kjøtt og ferdigretter
13	Iskrem og fryste bær
14	Kontorpapir, skriveblokker, konvolutter, tegneblokker, bøker, gratulasjonskort, innpakningspapir, aviser
15	Lyskilder og batterier

16	Husholdnings- og toalettpapir, papirlommetørklær, servietter, levende lys, bakepapir, muffinsformer, kaffefilter
17	Husholdningskjemikalier: Maskinoppvask, håndoppvask, allrengjøring, sanitærrengjøring, tekstilvaskemidler, spesialrengjøring
18	Hygieneprodukter: Sjampo, håndsåpe, dusjsåpe, kosmetikk, tamponger, truseinnlegg, bleier, bomull, bomullspinner

☒ Bekreft at dagligvarebutikken selger varer innenfor minst 10 av de oppgitte produktkategoriene i Svanens elektroniske søknadsguide..

2 Opprettholdelse av svanelisensen

O3 Årlig rapportering

Butikken skal ved årlig rapportering til Nordisk Miljømerking sikre at kravene etterleves i hele lisensens gyldighetstid.

Områder butikken skal rapportere på vil varierer fra år til år og kan eksempelvis være salgsandel av økologisk mat og drikke, energiforbruk og avfallsmengder.

Lisensinnehavere mottar mail om når rapportering skal skje.

☒ Rapporter på de områder det ønskes opplysninger om i Svanens elektroniske søknadsguide innen fristen for rapporteringen går ut.

O4 Ansvarlige personer

Butikken skal utse en person som er ansvarlig for opprettholdelsen av svanelisensen. Butikken skal underrette Nordisk Miljømerking om personen byttes ut.

Butikkjeder og internettbutikker som består av flere enheter kan angi ansvarlig person for respektive enhet etter avtale med Nordisk Miljømerking.

☒ Oppgi hvem som er ansvarlig for opprettholdelse av lisensen ved søknad om Svanemerket.

3 Sortiment

O5 Salg av økologisk mat og drikke og produkter fra bærekraftig fiske

Salgsandelen av økologisk mat og drikke samt produkter fra bærekraftig fiske skal være minst 1,7 % for norske og finske butikker, 6 % for svenske butikker og minst 8,5 % for danske butikker. Det stilles ikke et obligatorisk krav til islandske butikker.

Salgsandelen beregnes på følgende måte:

$$x\,\% = \frac{Omsetning\ av\ økologiske\ mat\ og\ drikke + omsetning\ av\ produkter\ fra\ bærekraftig\ fiske}{\text{Total omsetning av mat og drikke}}$$

Salgsandelen skal beregnes ut i fra omsetningen eksklusiv moms.

Butikkjeder og internettbutikker som består av flere enheter skal oppfylle kravet på kjedenivå. Det innebærer at salgsandelen skal beregnes for de butikker som inngår i søknaden som helhet.

Salgsandelen skal baseres på statistikk fra de siste 12 måneder. Nordisk Miljømerking kan, etter avtale, akseptere statistikk for en kortere periode dersom perioden er representativ for normal drift.

Kravet kan også oppfylles basert på innkjøpsandel.

Med økologisk mat og drikke menes i denne sammenhengen produkter som er merket etter EUs forordninger EG 834/2007 og EG 203/2012, eksempelvis EU-merket for økologi, KRAV, Luomu, Debio, Ø-mærket og Tún-lífrænt.

Bærekraftig fiske er her definert som MSC-sertifisert fiske, eller fiske sertifisert etter KRAV sine regler for viltfanget fisk og skalldyr. Andre standarder for bærekraftig fiske kan godkjennes ved behov av Nordisk Miljømerking. De skal da oppfylle kravene på standard og sertifiseringssystem gitt i bilag 2.

☒ Oppgi omsetningen av økologisk mat og drikke samt produkter fra bærekraftige fiske eksklusiv moms i Svanens elektroniske søknadsguide.

☒ Oppgi total omsetning av mat og drikke eksklusiv moms i Svanens elektroniske søknadsguide.

☒ Last opp underlag som bekrefter salgsstatistikken som etterspørres i Svanens elektroniske søknadsguide.

P1 Høyt salg av økologisk mat og drikke og produkter fra bærekraftig fiske

Butikken får poeng i henhold til tabellen under dersom salgsandelen av økologisk mat og drikke og produkter fra bærekraftig fiske er høyere enn det obligatoriske kravet tilsier. Butikkjeder og internettbutikker som består av flere enheter får poeng på bakgrunn av kjedens salgsandel beregnet i O5.

Poeng	Island	Danmark	Norge	Finland	Sverige
1	≥ 0,5 %	≥ 8,8 %	≥ 1,8 %	≥ 1,8 %	≥ 6,5 %
2	≥ 0,6 %	≥ 9,0 %	≥ 1,9 %	≥ 1,9 %	≥ 7,0 %
3	≥ 0,8 %	≥ 10 %	≥ 2,2 %	≥ 2,2 %	≥ 8,0 %
4	≥ 1,0 %	≥ 11 %	≥ 2,5 %	≥ 2,5 %	≥ 9,0 %
5	≥ 1,5 %	≥ 13 %	≥ 2,9 %	≥ 2,9 %	≥ 10 %
6	≥ 2,0 %	≥ 15 %	≥ 3,3 %	≥ 3,3 %	≥ 12 %
7	≥ 2,5 %	≥ 17 %	≥ 3,7 %	≥ 3,7 %	≥ 14 %
8	≥ 3,2 %	≥ 20 %	≥ 4,5 %	≥ 4,5 %	≥ 16 %
9	≥ 3,9 %	≥ 23 %	≥ 5,3 %	≥ 5,3 %	≥ 18 %
10	≥ 4,6 %	≥ 26 %	≥ 6,1 %	≥ 6,1 %	≥ 20 %

Det gis ulikt antall poeng fra land til land grunnet forskjeller i tilgjengeligheten av økologiske produkter og produkter fra bærekraftig fiske.

Svanens elektroniske søknadsguide regner automatisk ut antall poeng basert på opplysninger gitt i O5.

O6 Salg av miljømerkede forbruksartikler

Salgsandelen av miljømerkede forbruksartikler skal være minst 20 % for svenske og danske butikker, 15 % for norske butikker og 9 % for finske butikker. Det stilles ikke et obligatorisk krav til islandske butikker.

Salgsandelen beregnes på følgende måte:

$$x\,\% = \frac{Omsetning\ av\ miljømerkede\ forbruksartikler}{\text{Total omsetning av forbruksartikler}}$$

Salgsandelen skal beregnes ut i fra omsetningen eksklusiv moms.

Butikkjeder og internettbutikker som består av flere enheter skal oppfylle kravet som et gjennomsnitt på kjedenivå. Det innebærer at salgsandelen skal beregnes for de butikker som inngår i søknaden som helhet.

Salgsandelen skal baseres på statistikk fra de siste 12 måneder. Nordisk Miljømerking kan, etter avtale, akseptere statistikk for en kortere periode dersom perioden er representativ for normal drift og dersom kravet til salgsandel oppfylles med god margin.

Kravet kan også oppfylles basert på innkjøpsandel.

Som miljømerket regnes i denne sammenheng produkter merket med Svanen, EU-Ecolabel og Bra Miljöval.

En liste over hvilke varer som er definert som forbruksartikler er gitt i bilag 1.

☒ Oppgi omsetningen av miljømerkede forbruksartikler eksklusiv moms i Svanens elektroniske søknadsguide.

☒ Oppgi total omsetning av forbruksartikler eksklusiv moms i Svanens elektroniske søknadsguide.

☒ Last opp underlag som bekrefter salgsstatistikken som etterspørres i Svanens elektroniske søknadsguide.

P2 Høyt salg av miljømerkede forbruksartikler

Butikken får poeng etter tabellen under dersom salgsandelen av miljømerkede forbruksartikler er høyere enn det obligatoriske kravet tilsier. Butikkjeder og internettbutikker som består av flere enheter får poeng på bakgrunn av salgsandelen beregnet i O6.

Poeng	Island	Danmark	Norge	Finland	Sverige
1	≥ 2,5 %	≥ 21 %	≥ 16 %	≥ 10 %	≥ 21 %
2	≥ 3,0 %	≥ 22 %	≥ 17 %	≥ 11 %	≥ 22 %
3	≥ 4,0 %	≥ 24 %	≥ 19 %	≥ 12 %	≥ 24 %
4	≥ 5,0 %	≥ 26 %	≥ 21 %	≥ 14 %	≥ 26 %
5	≥ 7,0 %	≥ 29 %	≥ 24 %	≥ 16 %	≥ 29 %
6	≥ 9,0 %	≥ 32 %	≥ 27 %	≥ 18 %	≥ 32 %
7	≥ 11 %	≥ 35 %	≥ 30 %	≥ 21 %	≥ 35 %
8	≥ 15 %	≥ 40 %	≥ 35 %	≥ 23 %	≥ 40 %
9	≥ 19 %	≥ 45 %	≥ 40 %	≥ 27 %	≥ 45 %
10	≥ 23 %	≥ 50 %	≥ 45 %	≥ 32 %	≥ 50 %

Det gis ulikt antall poeng fra land til land grunnet forskjeller i tilgjengeligheten av miljømerkede produkter.

Svanens elektroniske søknadsguide regner automatisk ut antall poeng basert på opplysninger gitt i O6.

O7 Salg av miljømerkede spesialprodukter

Kravet gjelder butikker med en omsetning av spesialprodukter på mer enn 10 % av total omsetning. Det stilles ikke et obligatorisk krav til islandske butikker.

Butikken skal ha minst det antall miljømerkede produkter innen respektive kategori som er oppgitt i tabellen nedenfor. Dersom butikken ikke har et sortimentsutvalg i en kategori, stilles det ingen krav på antallet miljømerkede produkter.

Butikkjeder og internettbutikker som består av flere enheter bedømmes som en helhet. Det innebærer at samtlige enheter som inngår i lisensen må ha en felles policy i forhold til produkter i tabellen under og gis poeng etter det.

Kategori	Danmark	Norge	Finland	Sverige
Tegnebøker, bøker, innpakningspapir, lim, penner, hobbymaling, vannfarger, fingermaling og kritt	3	3	2	6
Klær, sko, frotté og sengetøy	1	2	1	2
Møbler, utemøbler, leketøy, utendørs lekeredskaper, gulv, vedovn, maling, avfettingsmiddel, bilpleiemiddel og spylervæske	2	2	1	2
TV, PC, skjermer og skrivere	1	1	1	1

Med spesialprodukter menes i denne sammenhengen produkter som hverken er mat/drikke eller forbruksartikler.

Som miljømerket menes produkter merket med Svanen, EU-Ecolabel, Bra Miljöval, GOTS og TCO.

Kravet vil kun vises i søknadsguiden dersom søker har en omsetningen av spesialprodukter på over 10 %. Andel av omsetningen som kommer fra salg av spesialprodukter beregnes på bakgrunn av opplysninger gitt i søknaden og i O1.

☒ Oppgi hvilke produktkategorier det selges varer i Svanens elektroniske søknadsguide.

☒ Oppgi hvilke miljømerkede produkter som selges innen hver produktkategori i Svanens elektroniske søknadsguide. Oppgi lisensnummer for Svanemerkede produkter.

☒ Last opp bilder som viser de miljømerkede produktene i butikkhyllene i Svanens elektroniske søknadsguide.

4 Energi

O8 Energieffektivitet

Danske, svenske, islandske og norske butikker skal oppfylle del a) av kravet. Finske butikker kan oppfylle kravet i del b) under forutsetning av at ventilasjon og oppvarming er inkludert i butikkens innkjøpte energi. Finske kjeder kan kun benytte alternativ b) dersom samtlige butikker som inngår i lisensen kan bekrefte at ventilasjon og oppvarming er inkludert.

a) Butikkens energiindex skal være maksimalt 1,95. Indexen beregnes i Svanens elektroniske søknadsguide.

Butikkjeder og internettbutikker som består av flere enheter skal oppfylle kravet som et vektet gjennomsnitt på kjedenivå. Respektive butikk/enhet får dog ikke ha et energiforbruk som ligger mer enn 25 % over den obligatoriske indexen - noe som tilsvarer en index på 2,44. Det innebærer at statistikk må oppgis for hver butikk/enhet.

For informasjon om hvordan søknadsguiden beregner energiindex, se bilag 3 til dette kriteriedokumentet. Her er det også redegjort for hvordan indexresultatene for de enkelte butikkene vektes i forhold til hverandre.

b) Butikkens relative energiforbruk kan ikke være høyere enn 600 kWh/m^2. Det relative energiforbruket beregnes på følgende måte:

$BREY = E/(F*E_{el} + E_{varme}) * E$,

E = butikkens innkjøpte energi i kWh/m^2

E_{el} = butikkens innkjøpte el i kWh/m^2

E_{varme} = butikkens innkjøpte varme i kWh/m²

Korrelationsfaktor F= AKF/40 der F_{max}= 1,25 og F_{min}= 0,75

AKF = butikkens andel kjøle- og frysevarer i prosent av omsetningen av dagligvarer

Butikkjeder og internettbutikker som består av flere enheter skal oppfylle kravet som et gjennomsnitt på kjedenivå. Respektive butikk/enhet får dog ikke ha et energiforbruk som ligger mer enn 25 % over det obligatoriske kravet - noe som tilsvarer et relativt energiforbruk på 750 kWh/m². Det innebærer at statistikk må oppgis for hver butikk/enhet.

Kjøle- og frysevarer omfatter i denne sammenhengen varer innenfor kategoriene meieriprodukter, kjøtt, fisk, kjølekonserveresprodukter, deli og frysevarer.

For alternativ a):

☒ Oppgi alle relevante data for beregning av index for energieffektiviteten i Svanens elektroniske søknadsguide.

☒ Last opp dokumentasjon som bekrefter butikkens gulvareal i Svanens elektroniske søknadsguide. Dette kan være leieavtale eller tilsvarende.

☒ Last opp dokumentasjon som viser en beregning av mengden mat som butikkens kjøkken produserer i Svanens elektroniske søknadsguide.

☒ Last opp dokumentasjon som bekrefter at energi til ventilasjon og oppvarming er inkludert i det oppgitte energiforbruket. Dette kan være en bekreftelse fra byggherre eller tilsvarende.

☒ Last opp dokumentasjon som bekrefter mengde innkjøp energi i Svanens elektroniske søknadsguide. Dette kan være faktura fra energileverandørene eller tilsvarende. Utgå fra de siste 12 måneders energiforbruk.

For alternativ b):

☒ Bekreft i Svanens elektroniske søknadsguide om ventilasjon og oppvarming inngår i tallene for innkjøpt energi. Butikkjeder må bekrefte dette for samtlige enheter som inngår i lisensen.

☒ Oppgi alle relevante data for beregning av relativt energiforbruk i et excelark som tilsendes fra Nordisk Miljømerking. Last deretter opp dokumentasjon som bekrefter energiforbruket, butikkens gulvareal samt andelen kjøle- og frysevarer i forhold til total omsetning av dagligvarer i Svanens elektroniske søknadsguide.

P3 God energieffektivitet

Butikken får poeng etter tabellen under dersom energieffektiviteten er bedre enn det det obligatoriske kravet tilsier. Danske, svenske, islandske og norske butikker bedømmes etter tabell a), mens finske butikker bedømmes etter tabell b) dersom de benytter beregningsmetode b) i krav O8. Butikkjeder får poeng på bakgrunn av det vektede snittet beregnet i O8.

Tabell a): Poengtabell for danske, svenske, islandske og norske butikker.

Poeng	Energiindex
1	≤ 1,94
5	≤ 1,80
10	≤ 1,60
15	≤ 1,40
20	≤ 1,15

Tabell b): Poengtabell for finske butikker dersom de benytter beregningsmetode b) i krav O8.

Poeng	Relativ energiforbruk i kWh/m2
1	≤ 595
5	≤ 580
10	≤ 540
15	≤ 510
20	≤ 400

Svanens elektroniske søknadsguide regner automatisk ut antall poeng basert på opplysninger gitt i O8.

5 Avfall

O9 Restavfall

Butikken skal ikke ha mer restavfall enn det tabellen under oppgir.

Butikkjeder og internettbutikker som består av flere enheter skal oppfylle kravet som et gjennomsnitt på kjedenivå. Respektive butikk/enhet får dog ikke ha mer restavfall enn 25 % over det obligatoriske kravet. Det innebærer at statistikk må oppgis for hver butikk/enhet.

	Island	Danmark	Norge	Finland	Sverige
Lokal valuta	**ISK**	**DKK**	**NOK**	**Euro**	**SEK**
Mengde restavfall i kg/omsatt lokal valuta eks. moms	70	920	570	8300	850

Mengden restavfall beregnes på følgende måte:

$$Mengde\ restavfall = \frac{Mengde\ usortert\ avfall\ i\ kg}{Butikkens\ totale\ omsettning\ i\ millioner\ kroner\ av\ lokal\ valuta}$$

Mengden restavfall skal baseres på statistikk fra de siste 12 måneder. Nordisk Miljømerking kan, etter avtale, akseptere statistikk for en kortere periode dersom perioden er representativ for normal drift og dersom kravet til mengde restavfall oppfylles med god margin.

Dersom butikken kun har informasjon om mengde restavfall i volum, ikke i vekt, kan volum regnes om til vekt med følgende formel:

Butikkens restavfall i kg =

Volumet av restavfallet * ((andel matavfall * 380) + (andel øvrig avfall * 120))

Benytter butikken avfallspresse og benytter vektberegningen ovenfor, multipliseres den beregnede vekten med 4.

Alternativt kan butikken selv veie sitt usorterte avfall under en 2 ukers periode som er representativ for normal drift.

Med restavfall menes her avfall som ikke sorteres ut med tanke på materialgjenvinning og som går til forbrenning/deponi.

✉ Oppgi mengden restavfall i Svanens elektroniske søknadsguide.

✉ Dersom butikken kun har statistikk for volumet av restavfallet: Oppgi volumet av restavfallet samt andelen matavfall av dette i Svanens elektroniske søknadsguide.

✉ Last opp dokumentasjon fra avfallsentreprenør som bekrefter opplysningene om mengde restavfall i Svanens elektroniske søknadsguide.

P4 Lite restavfall

Butikken får poeng etter tabellen under dersom mengden restavfall er lavere enn det obligatoriske kravet tilsier. Butikkjeder får poeng på bakgrunn av kjedens gjennomsnittlige mengde restavfall beregnet i O9.

Poeng	Island	Danmark	Norge	Finland	Sverige
2	≤65	≤900	≤ 550	≤8300	≤ 820
4	≤60	≤750	≤ 480	≤7500	≤ 750
6	≤50	≤500	≤ 350	≤5000	≤ 500
8	≤35	≤300	≤ 200	≤3500	≤ 300

Alle tall er i mengde restavfall i kg pr. omsatt lokal valuta eks. moms.

Svanens elektroniske søknadsguide regner automatisk ut antall poeng basert på opplysninger gitt i O9.

P5 Avfallssortering

Butikker som sorterer ut følgende avfallsfraksjoner tildeles 0,5 poeng pr. fraksjon (max 2 poeng):

Metall, hardplast, mykplast, papir, farget glass, ufarget glass, tre, fett, keramikk og batterier.

Butikkjeder og internettbutikker som består av flere enheter bedømmes som en helhet. Det innebærer at samtlige enheter som inngår i lisensen må ha en felles policy og praksis i forhold til antallet fraksjoner som sorteres ut.

✉ Oppgi i Svanens elektroniske søknadsguide hvilke avfallsfraksjoner butikken sorterer ut. Butikkjeder har mulighet til å oppgi fraksjoner for alle enheter under ett ved å krysse av for at de valgte kategoriene er aktuelle for samtlige av enhetene som inngår i lisensen. Butikkjeder, der de enkelte butikker ikke nødvendigvis sorterer ut de samme fraksjoner, må dokumentere kravet ved å laste opp dokumentasjon som viser hvilke fraksjoner den enkelte butikk sorterer ut.

✉ Last opp bilder som viser sortering av fraksjoner i butikken i Svanens elektroniske søknadsguide.

O10 Måling av synlig matsvinn

Butikken skal måle mengden synlig matsvinn som oppstår. Butikken kan selv velge om matsvinnet skal måles i mengde (kg), innkjøpsverdi (kr, €) eller tapt omsetning (kr, €).

Butikken skal gjøre rede for hva som omfattes av målingen av matsvinn. Spørsmål om reklamasjoner på varer fra grossist, brød og bakervarer og bein og avskjær fra butikkens kjøtt- og fiskavdeling inngår i målingen skal besvares spesifikt.

Det skal føres statistikk over de måleresultater som er gjort kvartalsvis eller oftere. Nordisk Miljømerking kan etterspørre resultatene i forbindelse med årlige etterkontroller.

Butikkjeder og internettbutikker som består av flere enheter må måle det synlige matsvinnet med samme metodikk for alle enheter som inngår i lisensen.

Matsvinn er her definert som mat som på et tidspunkt kunne vært benyttet til menneskeføde.

Synlig matsvinn er den delen av matsvinnet som kastes fordi det har blitt for gammelt eller av andre årsaker ikke kan selges til kunde. Svinn i form av tyverier, administrative feil i lagerføring av varer etc. regnes ikke med som synlig svinn.

✉ Bekreft i Svanens elektroniske søknadsguide at det synlige matsvinnet måles og journalføres.

✉ Oppgi om matsvinnet måles i mengde (kg), innkjøpsverdi (kr, €) eller tapt omsetning (kr, €) i Svanens elektroniske søknadsguide.

✉ Last opp underlag som viser hva målingene av matsvinn omfatter i Svanens elektroniske søknadsguide. Underlaget skal nevne spesifikt om reklamasjoner på varer fra grossist, brød og bakervarer og bein og avskjær fra butikkens kjøtt- og fiskeavdeling inngår i målingen.

P6 Tiltak for reduksjon av synlig matsvinn

Butikken mottar poeng dersom tiltakene i tabellen under er en vanlig del av driften. Butikkjeder og internettbutikker som består av flere enheter må ha gjennomført tiltakene i 90 % av butikkene som inngår i lisensen for å få poeng.

Tiltak	Poeng (max 10 poeng)
Butikken har en fast avtale med en veldedig organisasjon om henting av mat som ikke kan selges.	5
Butikken benytter råvarer som nærmer seg utløpsdato i tilberedning av ferdigretter til salg i butikk eller til servering til personalet	5
Butikken selger varer som nærmer seg utløpsdato til redusert pris.	5
Butikken benytter seg ikke av kampanjer som gir kvantumsrabatt for frukt og grønt eller kjølevarer.	3
Andre tiltak som gir betydelig reduksjon i matsvinnet kan gi poeng etter godkjenning fra Nordisk Miljømerking.	Max 2 poeng

✉ Butikkjeder skal laste opp en liste over de enkelte butikker som inngår i kjeden som har gjennomført de ulike tiltakene.

✉ Last opp avtale om henting av mat med en veldedig organisasjon i Svanens elektroniske søknadsguide.

✉ Oppgi om butikken systematisk bruker råvarer som nærmer seg utløpsdato i tilberedningen av ferdigretter til salg i butikk eller til servering til personalet i Svanens elektroniske søknadsguide.

✉ Last opp bilder av varer som selges til redusert pris grunnet utløpsdato i Svanenes elektroniske søknadsguide.

✉ Oppgi om butikken ikke benytter kampanjer som gir kvantumsrabatt på frukt og grønt eller kjølevarer i Svanens elektroniske søknadsguide.

✉ Last opp dokumentasjon som bekrefter andre tiltak som har blitt gjort og som har ført til en betydelig reduksjon i matsvinnet.

6 Butikkens bruk av varer og tjenester

O11 Miljømerkede forbruksartikler og tjenester

Butikken skal samle minst 5 poeng fra tabellen under for bruk av miljømerkede forbruksartikler og tjenester. Det stilles ikke et obligatorisk krav til islandske butikker.

Butikkjeder bedømmes som en helhet. Det innebærer at samtlige enheter i kjeden må ha en felles policy i forhold til produkter i tabellen under og gis poeng etter det.

Forbruksartikler ≥ 90 % av innkjøpsvolumet i hver kategori	Poeng
Rengjøringsprodukter: Gulvrengjøring, sanitærrengjøring, allrengjøring, maskinoppvaskmiddel, håndoppvaskmiddel, håndsåpe og mikrofiberkluter- og mopper	3
Papirprodukter: Toalettpapir, tørkepapir og kopieringspapir	2
Tekstiler: Arbeidsklær	2
Tjenester ≥ 90 % av innkjøpsvolumet i hver kategori (om ikke noe annet oppgis)	
Vask av arbeidsklær (≥ 90 % av antallet plagg - grovt overslag er tillatt)	2
Vask av entrématter	2
Rengjøringstjenester (≥ 90 % av det totale butikkarealet)	4
Hotellovernatting	1
Trykksaker	1

Dersom butikken bruker svanemerkede rengjøringstjenester, gis det ikke samtidig poeng for miljømerkede rengjøringsprodukter.

Som miljømerket regnes i denne sammenheng produkter og tjenester merket med Svanen, EU-Ecolabel og Bra Miljöval.

Brekk, dvs. skadet vare, holdes utenom beregningen av innkjøpsvolum.

✉ Oppgi produktnavn og lisensnummer på de miljømerkede produktene butikken bruker i Svanens elektroniske søknadsguide. Butikkjeder, der de enkelte butikker ikke nødvendigvis benytter de samme produkter, må dokumentere innkjøpte produkter per butikk.

✉ Oppgi foretaksnavn og lisensnummer på leverandørene av de miljømerkede tjenestene butikken kjøper inn i Svanens elektroniske søknadsguide. Butikkjeder, der de enkelte butikker ikke nødvendigvis benytter tjenester fra de samme leverandørene, må dokumentere innkjøpte tjenester per butikk.

7 Overordnet

O12 Butikkens totale poengsum

Butikken skal samle minst 25 poeng. Tabellen viser hvor mange poeng det er å hente i de forskjellige poengkravene.

Krav	Kravoverskrift	Maxpoeng
P1	Høyt salg av økologiske produkter og produkter fra bærekraftig fiske	10
P2	Høyt salg av miljømerkede forbruksartikler	10
P3	God energieffektivitet	20
P4	Lite restavfall	8
P5	Avfallssortering	2
P6	Tiltak for reduksjon av synlig matsvinn	10
Maxpoeng totalt		60

Poengsammenstillingen gjøres automatisk i Svanens elektroniske søknadsguide.

Merk at krav O11 er et obligatorisk krav og således ikke inngår i poengsammenstillingen over.

Markedsføring

Miljømerket Svanen er et varemerke som er godt kjent og har høy troverdighet i Norden. Den svanemerkede dagligvarebtuikken, butikkjeden eller internettbutikken kan markedsføres med Svanemerket så lenge lisensen er gyldig.

Merket skal plasseres slik å det ikke oppstår tvil om hva merkingen betyr og slik at det fremgår at dagligvarebutikken, butikkjede eller internettbutikken er miljømerket.

Mer om markedsføring kan leses i "Regler for nordisk miljømerking av produkter" 22. juni 2011 eller senere versjoner.

Miljømerket Svanen er et varemerke som er godt kjent og respektert i Norden. Det Svanemerkede tjenesten kan markedsføres med Svanemerket så lenge lisensen er gyldig.

Svanemerkets utforming

Svanemerket har følgende utforming:

Hver lisens får et unikt åtte sifret lisensnummer som skal brukes sammen med merket.

Mer om merkets utforming kan leses i "Regler for nordisk miljømerking av produkter" 22. juni 2011 eller senere versjoner.

Hvor lenge gjelder lisensen?

Nordisk Miljømerking fastsatte kriteriene for dagligvarebutikker den DAG MÅNED ÅR og de gjelder til og med DAG MÅNED ÅR.

Miljømerkingslisensen gjelder så lenge kriteriene oppfylles og så lenge kriteriene er gyldige. Kriteriene kan forlenges eller justeres, i slike tilfeller forlenges lisensen automatisk og lisensinnehaveren meddeles dette.

Senest 1 år før utløpsdato, skal det meddeles hvilke kriterier som deretter skal gjelde. Lisensinnehaveren tilbys da muligheten for å fornye lisensen.

Nye kriterier

I kommende revisjon vil arbeidet fokusere på muligheten for å stramme:

- kravet til salgsandel økologisk og salgsandel miljømerket
- kravet til energiforbruk
- kravet til restavfall
- det overordnede kravet til hvor mange poeng butikken totalt sett skal oppnå

Nordisk Miljømerking vil også vurdere muligheten for å stille et obligatorisk krav på hvor mye matsvinn som oppstår i butikkene.

Definisjoner og forklaringer

Ord	Forklaring eller definisjon
Bærekraftig fiske	Bærekraftig fiske er her definert som MSC-sertifisert fiske, eller fiske sertifisert etter KRAV sine regler for viltfanget fisk og skalldyr. Andre standarder for bærekraftig fiske kan godkjennes ved behov av Nordisk Miljømerking. De skal da oppfylle kravene på standard og sertifiseringssystem gitt i bilag 2.
Dagligvarekjede	En dagligvarekjede er i denne sammenhengen definert som en gruppe butikker med samme konsept/navn/brand som i markedsføringssammenheng skiller seg fra eventuelle andre deler av et butikksamarbeid. Følgende tre forutsetninger må være på plass dersom en gruppe butikker kan defineres som en kjede: 1. Det må være et samarbeid om innkjøp 2. Det må være en felles avtale mellom butikkene om oppfyllelse av Svanens krav 3. Det må være en felles registrering av data relevant for kriteriene.
Dagligvarer	Dagligvarer er i denne sammenheng definert som varer som er forventet å konsumeres eller brukes opp innen en begrenset tid. Mat, hygieneartikler, husholdningsartikler, husholdningspapir og rengjøringsmidler er eksempler på varer som regnes som dagligvarer.
Forbruksartikler	Forbruksartikler i denne sammenhengen definert som dagligvarer som ikke er mat og drikke. En liste over varer som regnes som forbruksartikler er oppgitt i bilag 1.
Index for energieffektivitet	Index for energieffektivitet viser i denne sammenhengen til en verdi som forteller noe om hvor energieffektiv en butikk kan anses å være. Index-verdien regnes ut i Svanens elektroniske søknadsguide. Bilag 3 gir en innføring i hvordan index-verdien beregnes.
Internettbutikk	En internettbutikk er en dagligvarebutikk som kunden kun kan besøke via en internettside.
Lager	Et lager viser i denne sammenhengen til det lokalet der internettbutikken lagrer varene innen de plukkes.
Matsvinn	Matsvinn er her definert som mat som på et tidspunkt kunne vært benyttet til menneskeføde. Det innebærer at bein, skall, skrell og produksjonsrester som normalt ikke

	kan spises av mennesker ikke inngår.
Miljømerkede produkter	Som miljømerkede forbruksartikler regnes i denne sammenheng produkter merket med Svanen, EU-Ecolabel og Bra Miljöval. For spesialprodukter regnes også produkter merket med GOTS og TCO med.
Plukking av varer	Plukking av varer viser i denne sammenhengen til når varer som er bestilt via en internettside plukkes etter kundens bestilling.
Restavfall	Med restavfall menes her avfall som ikke sorteres ut med tanke på materialgjenvinning og som går til forbrenning/deponi.
Spesialprodukter	Med spesialprodukter menes i denne sammenhengen produkter som ikke er mat/drikke eller forbruksartikler.
Økologisk mat og drikke	Med økologisk mat og drikke menes i denne sammenhengen produkter som er merket etter EUs forordninger EG 834/2007 og EG 203/2012, eksempelvis EU-merket for økologi, KRAV, Luomu, Debio, Ø-mærket og Tún-lífrænt.

Bilaga 1 Liste over varer som regnes som forbruksartikler

I tabellen nedenfor defineres hva som regnes som forbruksartikler. Dersom en vare ikke er med på listen, skal den regnes som et spesialprodukt. Saksbehandler kan være behjelpelig med å avgjøre om en vare er forbruksartikkel eller ei ved behov.

Barn	Stelleprodukter: Hår, dusj, bad, hud, munn, olje
	Bleier
	Våtservietter, tørkeservietter, vaskeservietter
	Ammeinnlegg
	Skal ikke regnes som forbruksartikkel: Smokker, tåteflasker, barnebestikk og tallerkener, smekker
Papir	Husholdningspapir, toalettpapir, tørkepapir
	Lommetørklær
	Servietter
	Kopieringspapir
	Skriveblokker, kollegieblokker
	Lesestoff: Bøker, aviser, magasiner
	Konvolutter
	Kaffefilter, tefilter
	Skal ikke regnes som forbruksartikkel: Tegne- og malebøker, kvitteringsblokk
Kjemikalier	Tekstilvask: Vaskemiddel, skyllemiddel, flekkfjerner, blekemiddel
	Oppvask: Maskinoppvask, oppvaskmaskinrengjøring, håndoppvaskmiddel, glansemiddel
	Rengjøring: Allrengjøring, toalettrengjøring, sanitærrengjøring, ovnrengjøring, komfyrrengjøring, stålull, pussemiddel, gulvrengjøring, gulvpleie, proppløser, luftfrisker
	Skal ikke regnes som forbruksartikkel: Myggmiddel
Rengjøringsutstyr	Svamper, oppvaskkluter, oppvaskbørster, bøtter, kluter
	Mikrofiber: Kluter og mopper (inkl. tilbehør)
Hygiene	Intimhygiene: Bind, tamponger, truseinnlegg, inkontinensbind, prevensjon
	Hud og hår: Håndsåpe, sjampo, balsam, dusjsåpe, intimsåpe, badesalt, badeskum, hårkurer, hårstyling, hårfarge, hårtoning, permanent, hårvann, hårfjerning, ansiktsrens, krem, forpleie, solkrem
	Munnpleie: Tannkrem, tannbørste, munnskyll, tannpirkere
	Bomull: Bomullspinner, bomull
	Våtservietter
	Deodorant
	Barbering: Skum, krem, etterbarberingsvann, barberhøvler, barberblad
	Kosmetikk
	Skal ikke regnes som forbruksartikkel: Sårpleie
Poser og kasser	Avfallsposer, søppelsekker

	For kunden å bære varer hjem i: Plastposer og pappkasser, handlenett
Engangsartikler	Borddekking: Glass, kopper, tallerkener, bestikk, papirduker
	Matlaging: Bakepapir, muffinsformer, matpapir, mellomleggpapir, plastfolie, aluminiumsfolie, fryseposer, brødposer
Levende lys	Antikklys, kubbelys, duftlys, gravlys, kakelys
Øvrig	Grillkull, grillbriketter
	Batterier: Engangsbatterier, oppladbare batterier, knappcellebatterier (inkl. de som selges med lader)
	Belysning: Glødepærer, sparepærer, led, lysrør, halogen
	Grønt: Planter, blomster og blomsterjord

Bilaga 2 Nordisk Miljømerkings retningslinjer for standard og sertifiseringssystem for fisk og skalldyr

Nordisk Miljømerking stiller krav på standarder for sertifisering av fisk og skalldyr. Kravene er listet i dette dokumentet og oppdateres kontinuerlig. Hver enkel standard og sertifiseringssystem granskes av Nordisk Miljømerking for å sikre at kravene oppfylles.

Generelle krav på standarder for bærekraftsmerking av fisk og skalldyr

Følgende krav gjelder for både villfanget fisk og oppdrettsfisk:

- Standarden skal følge alle relevante lover og avtaler og overensstemme med FAO:s og FN:s konvensjoner og retningslinjer:
  - 1982 UN Convention on the Law of the Sea
  - 1995 UN Fish Stocks Agreement
  - FAO:s retningslinjer for miljømerking av villfanget fisk og fiskeprodukter
  - FAO:s tekniske retningslinjer for sertifisering av akvakultur
  - FAO:s code of conduct for ansvarsfullt fiske
- Standarden skal balansere økonomiske og økologiske interesser. Standarden skal være utviklet i en åpen prosess der økologiske, økonomiske og sosiale interessenter har vært invitert til å delta. Dette innebærer at det som et minimum skal være en offentlig høring under utviklingen av standarden.
- Standarden og dokumenter som er relatert til standarden skal være offentlig tilgjengelige.
- Standarden skal evalueres og revideres regelmessig slik at prosessen utvikles og miljøpåvirkningen minsker suksessivt.
- Nordisk Miljømerking legger særlig vekt på at standarden skal ha absolutte krav som beskytter mot illegalt fiske og mot utarming av det biologiske mangfoldet.

Krav på standard for villfanget fisk og skalldyr

- Standarden skal ha krav på at fiskebestanden ikke overfiskes, men bevares på et nivå som fremmer langsiktig optimal utnyttelse.
- Bedømmingen av status og trender for bestanden samt fiskets påvirkning på økosystemet skal baseres på adekvat og vitenskapelig relevant data og informasjon.
- Standarden skal ha krav på økosystemhensyn dvs. negative effekter av fisket skal evalueres.
- Standarden skal inneholde krav som har til hensikt å minimere bifangst/utkast. Dette kan eksempelvis oppfylles gjennom en risikovurdering.

Krav på fisk og skalldyr fra oppdrett

- Standarden skal ha krav om miljøaspekter som sikrer bærekraftig oppdrett - herunder krav på fôrfiske.

- Standarden skal stille krav til dyrehelse og dyrevelferd
- Standarden skal stille krav på næringsmiddelsikkerhet

Krav på sertifiseringssystem og sertifiseringsorgan

- Sertifiseringssystemet skal være åpent, ha stor nasjonal eller internasjonal troverdighet og kunne verifisere at kravene i standarden er oppfylte.
- Sertifiseringsorganet skal være upartisk og troverdig, dvs. at sertifiseringen skal utføres av en akkreditert kompetent tredjepart.
- Sertifiseringssystemet skal være tilpasset for å verifisere at kravene i standarden er oppfylt. Metoden som benyttes i sertifiseringen skal være repeterbar og tilpasset fiskeri og oppdrett. Sertifiseringen skal skje i henhold til en spesifikk standard.
- Det skal utføres kontroll av fiskeriet/oppdretten før sertifikat utstedes.
- Det sertifiserte fiskeriet/oppdretten skal kontrolleres regelmessig.

Krav på CoC (Chain of Custody) sertifisering

Krav på CoC kan eventuelt stilles dersom det er behov for en komplettering til myndighetskravene:

- Produktene skal være sporbare gjennom hele foredlingskjeden og som et minstekrav merkes med fangstområde, handelsnavn (vitenskapelig navn) og produksjonsmetode (oppdrett eller villfangst), (ref.: forordning 104/2000/EG som gjelder kun ikke prosesserte produkter).
- Chain of Custody-sertifisering skal utføres av en akkreditert kompetent tredjepart på samme måte som sertifiseringen av fiskeriet.
- Systemet skal stille krav på CoC-kjeden med mål om å sikre sporbarhet, dokumentasjon og kontroll gjennom hele produksjonskjeden.

Dokumentasjon

- Kopi av standard.
- Kontaktinformasjon (navn, adresse og telefon) til organisasjonen som har utviklet standard og auditrapport.
- Referanser til personer som representerer parter og interessegrupper som er invitert til å delta i utviklingen av standarden.

Vær oppmerksom på at Nordisk Miljømerking kan kreve ytterligere dokumentasjon for å kunne vurdere om kravene til standard og sertifiseringssystem er oppfylt.

Bilaga 3 Beskrivelse av energiverktøyet og hvordan energiindex beregnes

For å kunne bedømme butikkens energieffektivitet, benytter Nordisk miljømerking en beregningsmåte som forenklet kan beskrives på følgende måte: Ut ifra et sett med paramentere som representerer butikkens forutsetninger beregnes en unik målverdi for butikken. Målverdien representerer hvor mye energi butikken optimalt sett burde ha brukt dersom energibesparelse hadde vært tenkt inn i alle deler av driften. Målverdien i kWh sammenliknes deretter med butikkens faktiske energiforbruk i kWh. Forholdet mellom målverdi og faktisk energiforbruk er butikkens energieffektivitet. Nedenfor beskrives i litt mer detalj det Nordisk Miljømerking kaller Energiverktøyet.

Antagelser og parametere i beregningen av butikkens målverdi

For å beregne butikkens målverdi har vi gjort en rekke antagelser for driften av butiken. For det første antas det at de tekniske installasjonene er moderne, men dog ikke blant de aller beste. Deretter antas det dessuten av teknikken er velfungerende. Butikkens kjøl- og frysemøbler antas å være overdekket døgnet rundt.

For å regne frem butikkens målverdi tas det hensyn til følgende parametre:

- Butikkens areal inkludert kontor og lager: Arealet gjelder butikkens innvendige areal. Dersom lokalene leies, skal butikken oppgi det arealet som det betales leie for. Lager og omlastningsområder som ikke varmes opp eller kjøles ned, skal ikke regnes med i arealet.
  Overflaten benyttes i beregningen av hvor mye energi det er antatt at butikken bør ha til belysning, drift av ventilasjon og oppvarming.
- Årsmiddeltemperatur i henhold til www.smhi.se, www.fmi.fi, www.met.no, www.dmi.dk
- Antall porsjoner mat som butikken produserer: Maten skal ha blitt preparert med varme, men kan selges avkjølt. Dersom mat selges i løsvekt, kan butikken regne ut antallet porsjoner ved å anta hvor mye en vanlig porsjon veier.
- Lengden i meter av kjøle- og frysedisker: Her skal både faste innstallasjoner og plug-in disker regnes med. I Energiverktøyet skilles det mellom følgende typer kjøle- og frysemøbler:
  - Kjøledisk med høyde over 1,7 m (5/6 hyller)
  - Kjøledisk lavere enn 1,7 m (3 hyller)
  - Kjøledisker som primært betjenes av butikkens personale og 1-hylledisker
  - Kjølegondoler
  - Fryseskap høyere enn 1,7 m
  - Frysekombiskap (skap og gondol)
  - Frysgondoler
  - Øvrige: Angi kjøl- og frysemøbelets ISO 2 tall
- Antallet kjøl- og fryserom samt arealet av disse
- Størrelsen i kvadratmeter på døren til bakerovnene
- Størrelsen i kvadratmeter på kyllinggrillene

Årlig energiforbruk i butikken

Butikken skal oppgi hvor mye energi de har kjøpt og solgt. Det inkluderer:

- Mengden elektrisistet som kjøpes inn: Dette dokumenteres lettest med fakturakopi eller en skjermdump fra butikkens elleverandør. Av dokumentasjonen skal det fremgå at fakturaen inkluderer forbruket for de siste 12 månedene. Det skal også fremgå hvem som er leverandør av elektrisitet.
- Mengden fjernvarme som kjøpes inn: Dette dokumenteres lettest med fakturakopi eller en skjermdump fra butikkens elleverandør. Av dokumentasjonen skal det fremgå at fakturaen inkluderer forbruket for de siste 12 månedene. Det skal også fremgå hvem leverer fjernvarme.
- Øvrig energi som kjøpes inn: Dersom det benyttes andre former for energi, eksempelvis olje eller gass, skal denne også oppgis. Som for elektrisitet og fjernvarme dokumenteres dette lettes med fakturakopi eller eventuelt en avlesning av forbruket for en gitt måleperiode.
- Mengden energi som selges videre til en annen leietager: Dersom butikken skal kunne regne bort energi som selges, så må det finnes et måleapparat som viser hvor mye energi som er sendt videre til annen part.
- Energi som er produsert innenfor virksomheten uten å ha passert offentlig elektrisitetnettverk behøver ikke regnes inn. Eksempler på dette er energi fra solceller og solfangere.
- Butikken skal oppgi om de overnevnte energitallene inkluderer energi til drift av ventilasjon og til oppvarming. Dersom de ikke gjør det, vil det legges til sjablonverdier for dette til det oppgitte energiforbruket.

Enkeltstående butikker: Forholdet mellom målverdien og faktisk forbruk

Hvordan Energiverktøyet regner ut butikkens energieffektivitet utifra målverdien og butikkens oppgitte energiforbruk kan illustreres med følgende eksempel:

Butikkens energiforbruk er 150 000 kWh. Beregnet målverdi er 100 000 kWh. Forholdet blir da 150 000/100 000 = 1,5

Butikken i eksempelet over forbruker 50% mer energi enn det den i følge Energiverktøyet bør benytte. Den har derfor en energieffektivitet på 1,5.

Butikkjede: Forholdet mellom målverdien og faktisk forbruk

Når en butikkjedes gjennomsnitt skal beregnes er det viktig at ikke en liten butikk med en veldig god energieffektivitet får for stort gjennomslag sammenliknet med større butikker med dårlig energieffektivitet. Energiverktøyet regner derfor ut kjedens gjennomsnitt utifra en vekting av de ulike butikkenes målverdi. Vi kan illustrere det med følgende eksempel:

	Butikk 1	Butikk 2
Målverdi i kWh	1.000.000	1.100.000
Faktisk forbruk i kWh	1.500.000	1.600.000
Energieffektivitet	1,50	1,45

Ved å vekte inn de enkelte butikkenes måtverdi i beregningen av kjedens gjennomsnitt, får kjeden følgende energieffektiviet:

∑målverdier / ∑faktisk forbruk = (1.000.000 + 1.100.000)/(1.500.000 + 1.600.000) = 1,48

Internettbutikker som består av flere enheter skal regne på samme måte som butikkjeder.